

NORA ROBERTS

De blauwe dahlia

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2004 Nora Roberts
Oorspronkelijke titel: Blue Dahlia
Copyright Nederlandse vertaling: © 2008 HarperCollins Holland
Vertaling: Els Papelard
Omslagontwerp: HarperCollins Holland
Omslagbeeld: cilliankelly/pcturner71/oversnap/PeterArahamian/Getty Images
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0274 3
ISBN 978 94 027 5790 3 (e-book)
NUR 302
Eerste druk maart 2019

Originele uitgave verschenen bij Jove Books, New York.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Southfield, Michigan
september 2001

Ze had de roomsaus laten aanbranden.

Stella zou zich altijd dat kleine irritante detail herinneren, zoals ze zich ook de donderslagen van het nazomerse onweer en het gekibbel van haar kinderen in de woonkamer zou herinneren.

Ze zou zich de penetrante geur, het plotselinge geloei van het rookalarm herinneren, en dat ze de pan automatisch van de brander had gehaald en in de gootsteen had gezet.

Ze was geen bijster goede kokkin, maar wel – over het algemeen – een nauwgezette. Voor Kevins thuiskomst had ze kip Alfredo gepland – een van zijn lievelingsgerechten – met een salade van veldgroenten, en pesto om het verse knapperige brood in te dippen.

In haar nette keuken in haar mooie huis in de voorstad stonden alle ingrediënten op een rij op het aanrecht; het kookboek ernaast op zijn standaard, met een plastic beschermer over de bladzijden.

Ze had een donkerblauwe schort aan over haar schone broek en blouse, en haar rode krullende haar had ze boven op haar hoofd vastgespeld, zodat het niet in de weg hing.

Ze was later begonnen dan ze had gehoopt, doordat het op haar werk de hele dag een gekkenhuis was geweest. De herfstbloemen in het tuincentrum waren in de aanbieding, en het warme weer had de klanten in drommen erheen gelokt.

Niet dat ze dat erg vond. Ze hield van haar werk, hield absoluut van haar baan als manager van het centrum. Het was fijn om weer midden in de bedrijvigheid te staan, fulltime nu Gavin naar school ging en Luke oud genoeg was voor een peuterklasje.

Hoe was het mogelijk dat haar kleine jongen al oud genoeg was voor de eerste klas?

En voor ze het wist, zou Luke naar de kleuterschool gaan.

Het was tijd dat Kevin en zij serieus gingen werken aan het verwekken van dat derde kind.

Misschien deze avond, dacht ze glimlachend. Zodra ze toe was aan de laatste, erg persoonlijke, fase van haar welkomstfeestje.

Terwijl ze de ingrediënten afmat, hoorde ze vanuit de aangrenzende kamer een dreun, gevolgd door gehuil. Masochist, dacht ze toen ze de keuken uit stoof. Nog een kind in overweging nemen terwijl de twee die ze had haar al gek maakten!

Ze stapte de kamer in, en daar zaten ze, haar schatjes. Gavin, hoogblond en met een stoute blik in zijn ogen, liet onschuldig twee dinky toys tegen elkaar botsen, terwijl Luke, met net zulke vuurrode haren als zij, krijste om zijn over de vloer verspreid liggende houten blokken.

Ook zonder er getuige van te zijn geweest, wist ze wat er was gebeurd. Luke had gebouwd; Gavin had afgebroken. In hun huis was dat een natuurwet.

‘Gavin, waarom heb je dat gedaan?’ Ze tilde Luke op, klopte op zijn rug. ‘Rustig maar, schat. Je kunt een nieuw huis bouwen.’

‘Mijn huis! Mijn huis!’

‘Het ging per ongeluk,’ beweerde Gavin. Zijn ogen glinsterden zo ondeugend, dat ze een lach voelde opborrelen in haar keel. ‘De auto heeft het stukgereden.’

‘Dat zal wel – nadat jij hem erheen had gestuurd. Waarom kun je niet leuk spelen? Hij deed toch niet vervelend?’

‘Ik was gewoon aan het spelen. Hij lijkt wel een klein kind.’

‘Hij is een klein kind.’ De blik in haar ogen deed Gavin de zijne neerslaan. ‘Maar als jij je aanstelt als een klein kind, ga je dat maar in je kamer doen. Alleen.’

‘Het was een stom huis.’

‘Nietes! Mam.’ Luke legde zijn handen om haar gezicht en keek haar met grote betraande ogen aan. ‘Het was een mooi huis.’

‘Je kunt vast een nog veel mooier huis bouwen. Gavin, laat hem met rust. Ik meen het. Ik ben aan het koken, en zo meteen komt papa thuis. Wil je voor straf in je kamer zitten wanneer hij thuiskomt?’

‘Nee. Ik kan ook helemaal níets doen.’

‘Pech gehad. Wat jammer toch dat je helemaal geen speelgoed hebt.’ Ze zette Luke neer. ‘Ga je huis bouwen, Luke. Blijf van zijn blokken af, Gavin. Als ik nog een keer tussenbeide moet komen, krijg je ervan langs.’

‘Ik wil naar buiten!’ jengelde Gavin.

‘Dat kan niet; het regent. We moeten allemaal binnenblijven, dus gedraag je.’ Geagiteerd ging ze terug naar het kookboek, en ze probeerde zich te concentreren. Met een geïrriteerd gebaar zette ze de tv in de keuken aan.

Hemel, wat miste ze Kevin. De jongens waren de hele middag al chagrijnig, en ze voelde zich opgejaagd en moe en overbelast. In de vier dagen dat Kevin de stad uit was geweest, had ze zich moeten haasten als een gek. In haar eentje had ze moeten opdraaien voor het huishouden, de jongens, haar baan en alle boodschappen.

Hoe kwam het toch dat de huishoudelijke apparaten wachtten, domweg wáchtten met staken tot Kevin de stad uit was? De vorige dag had de wasmachine het begeven, en deze ochtend nog was de grill doorgebrand.

Wanneer ze samen waren, hadden ze zo'n prettig ritme. Dan verdeelden ze de taken, de opvoeding van en het plezier in hun zoontjes. Als hij thuis was geweest, had hij met de jongens kunnen spelen – en als scheidsrechter kunnen optreden. Beter nog, dan zou hij hebben gekookt en zou zij met de jongens hebben gespeeld.

Ze miste hem overdag – zijn geur wanneer hij achter haar kwam staan en bukte om met zijn wang langs die van haar te strijken. Ze miste hem 's nachts in bed, wanneer ze zich tegen hem aan nestelde, ze in het donker hun plannen bespraken of lachten om iets wat de jongens die dag hadden uitgespookt.

Verdorie, je zou haast denken dat hij vier maanden weg was geweest in plaats van vier dagen!

Met een half oor luisterde ze naar Gavin, die Luke probeerde over te halen een wolkenkrabber te bouwen die ze samen konden slopen, terwijl ze in de roomsaus roerde en de blaadjes in de wind tegen het keukenraam zag dwarrelen.

Na zijn promotie zou Kevin niet meer zoveel hoeven te reizen. Nog even, bracht ze zichzelf in herinnering. Hij had er zo hard voor gewerkt, en nu was het bijna zover. Het extra geld konden ze ook goed gebruiken, vooral als ze nog een kind kregen – ditmaal misschien wel een meisje.

Nu zij weer voltijds werkte, konden ze zich – wanneer hij promotie had gemaakt – de volgende zomer een reisje met de kinderen veroorloven. Misschien naar Disney World. Dat zouden ze geweldig vinden. Zelfs als ze zwanger was, kon ze dat aan. Ze zou geld opzijzetten in het vakantiepotje, en in het potje voor de nieuwe auto.

De aanschaf van een nieuwe wasmachine zou een flinke bres slaan in het fonds voor onvoorziene omstandigheden, maar ze redden het wel.

Toen ze de jongens hoorde lachen, ontspanden haar schouders een beetje. Heus, het leven was goed. Het was volmaakt, precies zoals ze het zich altijd had voorgesteld. Ze was getrouwd met een fantastische

man, op wie ze op het eerste gezicht verliefd was geworden. Kevin Rothchild, met zijn lieve lome glimlach. Ze hadden twee leuke zoon-tjes, een mooi huis in een goede buurt, allebei een baan die hun beviel en toekomstplannen waarover ze het eens waren. En wanneer ze de liefde bedreven, luidden de klokken nog steeds.

Bij die gedachte stelde ze zich voor hoe hij zou reageren als ze, zodra de kinderen in bed lagen, de sexy nieuwe lingerie aantrok waaraan ze tijdens zijn afwezigheid haar geld had verkwist. Een fles wijn, een paar kaarsen, en...

Bij de volgende, hardere, dreun sloeg ze haar ogen ten hemel. In elk geval werd het lawaai deze keer gevolgd door gejuich in plaats van gehuil.

‘Mama! Mama!’ Opgetogen kwam Luke de keuken in gerend. ‘We hebben de hele flat gesloopt. Mogen we een koekje?’

‘We gaan zo eten.’

‘Alsjeblieft, alsjeblieft, alsjeblieft!’ Hij trok aan haar broek, probeerde tegen haar been op te klimmen.

Stella legde de lepel neer en duwde hem weg van het fornuis. ‘Geen koekjes voor het eten, Luke.’

‘Maar we hebben zo’n honger.’ Zijn autootjes tegen elkaar stotend kwam ook Gavin binnen. ‘Waarom mogen we niet eten als we honger hebben? Waarom moeten we trouwens die stomme kip Fredo eten?’

‘Daarom.’ Als kind had ze dat antwoord gehaat, maar nu vond ze het voor alle doeleinden geschikt. ‘Zodra papa thuis is, gaan we eten.’ Ze wierp een blik uit het raam en vreesde dat zijn vliegtuig vertraging had. ‘Vooruit dan maar. Jullie mogen allebei een halve appel.’ Ze nam er een van de fruitschaal en pakte een mes.

‘Ik lust geen schil,’ zei Gavin klaaglijk.

‘Ik heb geen tijd om hem te schillen.’ Ze roerde een paar keer snel door de saus. ‘De schil is goed voor je.’ Ja, toch?

‘Mag ik ook iets drinken?’ Opnieuw trok Luke aan haar broekspijp. ‘Ik heb dorst.’

‘Jezus! Laat me vijf minuten met rust, ja? Vijf minuten. Ga weg, ga iets bouwen. Dan breng ik jullie zo meteen stukjes appel en sap.’

In de verte rolde de donder.

Gavin begon op en neer te springen. ‘Een aardbeving!’

‘Het is geen aardbeving.’

Met een van opwinding stralend gezicht draaide hij in het rond en rende vervolgens de keuken uit. ‘Een aardbeving! Een aardbeving!’

Luke kwam ook in de stemming en stoof gillend achter hem aan.

Stella drukte een hand tegen haar bonzende hoofd. Ze werd gek van het lawaai, maar misschien zou het hen bezighouden tot ze het avondeten onder controle had.

Ze draaide zich weer om naar het fornuis en hoorde zonder veel belangstelling de aankondiging van een extra nieuwsbulletin aan.

Toen filterde het nieuws door haar hoofdpijn heen. Als een robot keerde ze zich om naar het tv-toestel.

Forensenvliegtuig neergestort. Op weg van Lansing naar het Detroit Metro Airport. Tien passagiers aan boord.

De lepel viel uit haar hand.

Haar hart viel uit haar borstkas.

Kevin.

Kevin.

Haar kinderen gilden van gespeelde angst, en boven het huis rommelde de donder.

In de keuken zakte Stella op de vloer terwijl haar wereld instortte.

Ze kwamen langs om haar te vertellen dat Kevin dood was – vreemden met ernstige gezichten.

Ze kon het niet bevatten, niet geloven. Hoewel ze het had geweten. Ze had het geweten zodra ze de stem van de verslaggever had gehoord op haar kleine tv in de keuken.

Kevin kon niet dood zijn. Hij was jong en gezond. Hij was op weg naar huis, en ze gingen kip Alfredo eten.

Maar ze had de saus laten aanbranden. De rook had het alarm in werking gesteld, en er heerste niets dan chaos in haar mooie huis.

Ze moest haar kinderen naar de burens brengen, zodat het haar kon worden uitgelegd. Maar hoe kon het onmogelijke, het ondenkbare worden uitgelegd?

Een vergissing. Het onweer, een blikseminslag, en alles was voor altijd veranderd. Eén ogenblik in de tijd, en de man van wie ze hield, de vader van haar kinderen, leefde niet meer.

Is er iemand die u zou willen bellen?

Wie zou ze anders willen bellen dan Kevin? Hij was haar familie, haar vriend, haar leven.

Ze spraken over details die maar vaag tot haar doordrongen, over maatregelen, over psychische bijstand. Ze betuigden hun deelneming met haar verlies.

Toen gingen ze weg en bleef ze alleen achter in het huis dat Kevin en zij hadden gekocht toen ze zwanger was van Luke. Het huis waarvoor ze hadden gespaard, dat ze samen hadden geschilderd en ingericht. Het huis met de tuin die ze zelf had ontworpen.

Het onweer was overgetrokken, en het was stil. Was het ooit zo stil geweest? Ze hoorde haar hart kloppen, hoorde de cv-ketel brommend aanslaan, de regen uit de goten druppelen.

En ze hoorde zichzelf huilen toen ze bij de voordeur ineenzakte. Op haar zij liggend rolde ze zich op tot een bal, verdedigend, ontkenkend. Er kwamen geen tranen, nog niet. Die vormden een harde hete knoop in haar binnenste. Het verdriet zat zo diep, dat tranen het niet konden bereiken. Ze lag daar maar, terwijl uit haar keel geluiden opwelden als van een gewond dier.

Het was al donker toen ze overeind krabbelde, zwaaiend op haar benen, duizelig en misselijk.

Kevin.

Ergens in haar hoofd klonk zijn naam, steeds opnieuw.

Ze moest haar kinderen halen, haar kinderen meenemen naar huis. Ze moest het haar kleintjes vertellen.

O god. O god, hoe kon ze het hun vertellen?

Ze tastte naar de deurklink, stapte het koude donker in, haar hoofd zalig leeg. Ze liet de deur achter zich open, liep tussen de bloeiende chrysanten en asters door, langs de glanzende groene bladeren van de azalea's die Kevin en zij op een onbewolkte lentedag hadden geplant. Blindelings stak ze de straat over, liep door plassen die haar schoenen doorweekten, over nat gras, naar het verandalicht van haar overbuurvrouw.

Hoe heette haar buurvrouw ook alweer? Grappig, ze kende haar al vier jaar. Ze carpoolden, en soms gingen ze samen winkelen. Maar ze kon zich niet herinneren...

O ja, natuurlijk, Diane. Diane en Adam Perkins, en hun kinderen, Jessie en Wyatt. Een leuk gezin, dacht ze dof. Een leuk, normaal gezin.

Nog maar twee weken eerder hadden ze samen gebarbecued. Kevin had kip gegrild. Hij was gek op grillen. Ze hadden lekkere wijn gedronken, heel wat afgelachen, en de kinderen hadden gespeeld. Wyatt was gevallen en had zijn knie geschaafd. Natuurlijk herinnerde ze het zich.

Maar ze stond voor de deur en wist niet goed wat ze daar deed.

Haar kinderen. Natuurlijk, ze kwam haar kinderen ophalen. Ze moest hun vertellen...

Niet denken.

Ze beheerste zich, wankelde, beheerste zich.

Nog niet denken. Als je denkt, stort je in. Dan val je uiteen in duizenden stukjes die je nooit meer aaneen kunt voegen.

Haar kinderen hadden haar nodig, hadden haar nú nodig. Hadden nu alleen haar nog.

Ze drukte die hete harde knoop dieper weg en belde aan.

Ze zag Diane als door een dun gordijn van water – rimpelend, niet

helemaal echt. Ze hoorde haar vaag, voelde de armen die troostend en meelevend om haar heen werden geslagen.

Maar jouw man leeft, dacht Stella. Jouw leven is niet voorbij. Jouw wereld is hetzelfde als vijf minuten geleden. Dus begrijp je het niet. Dat kun je niet.

Toen ze begon te trillen, maakte ze zich los uit Dianes omhelzing. 'Niet nu, alsjeblieft. Ik kan het niet. Ik moet de jongens naar huis brengen.'

'Zal ik met je meegaan?' vroeg Diane met betraande wangen. Ze stak haar hand uit om Stella's haar te strelen. 'Wil je dat ik meekom, dat ik bij je blijf?'

'Nee. Niet nu. Ik heb... mijn jongens nodig.'

'Ik ga ze halen. Kom binnen.'

Zwijgend schudde Stella haar hoofd.

'Oké. Ze zijn in de woonkamer. Ik ga ze halen. Stella, als er iets is, wat dan ook, hoef je maar een gil te geven. Ik vind het erg voor je. Zo erg.'

In het donker stond Stella te kijken naar het licht binnen en wachtte. Ze hoorde protesten, geklaag en daarna rennende voeten. En daar waren haar jongens: Gavin met zijn vaders blonde haar, Luke met zijn vaders mond.

'We willen nog niet weg,' zei Gavin. 'We zijn net met een spelletje bezig. Mogen we het afmaken?'

'Niet nu. We moeten nu naar huis.'

'Maar ik win. Het is niet eerlijk, en -'

'Gavin. We moeten naar huis.'

'Is papa thuis?'

Ze keek naar Luke, naar zijn vrolijke onschuldige gezicht, en stortte bijna in. 'Nee.' Ze bukte, tilde hem op en gaf een zoen op de mond die zo op die van Kevin leek. 'Kom, we gaan naar huis.' Ze nam Gavin bij de hand en begon terug te lopen naar haar lege huis.

'Als papa thuis was, had ik van hem het spelletje wel af mogen

maken.' Gavins stem klonk chagrijnig en dik van de tranen. 'Ik wil papa.'

'Dat weet ik. Ik ook.'

'Mogen we een hond?' Met beide handen draaide Luke haar gezicht naar zich toe. 'Mogen we dat aan papa vragen? Krijgen we een hond? Jessie en Wyatt hebben ook een hond.'

'Daar hebben we het nog wel over.'

'Ik wil papa,' herhaalde Gavin, nu met schrillere stem.

Hij weet het, dacht Stella. Hij weet dat er iets mis is, dat er iets vreselijk mis is. Ik moet dit doen. Ik moet dit nu doen. 'Laten we even gaan zitten.' Nauwgezet, erg nauwgezet, deed ze de deur achter zich dicht, en ze droeg Luke naar de bank. Ze ging met hem op haar schoot zitten en sloeg haar arm om Gavins schouders.

'Als ik een hond krijg,' zei Luke ernstig, 'zal ik heel goed voor hem zorgen. Hoe laat komt papa thuis?'

'Hij kan niet komen.'

'Heeft hij het te druk?'

'Hij...?' Help me. God, help me. 'Er is een ongeluk gebeurd. Papa heeft een ongeluk gehad.'

'Zoals een autobotsing?' vroeg Luke, maar Gavin zei niets, helemaal niets. Hij keek haar alleen maar strak aan.

'Het was een heel ernstig ongeluk. Papa moest naar de hemel.'

'Maar daarna komt hij thuis.'

'Dat kan niet. Hij kan niet meer thuiskomen. Hij moet in de hemel blijven.'

'Ik wil niet dat hij daar blijft.' Gavin probeerde zich los te wurmen, maar ze hield hem stevig vast. 'Ik wil dat hij nú thuiskomt.'

'Ik wil ook niet dat hij daar blijft, schat. Maar hij kan niet meer terugkomen, hoe graag we het ook willen.'

Lukes lippen trilden. 'Is hij boos op ons?'

'Nee. Nee, schat.' Ze drukte haar gezicht tegen zijn haren. Haar maag speelde op, en wat er over was van haar hart klopte als een ont-

stoken wond. 'Hij is niet boos op ons. Hij houdt van ons. Hij zal altijd van ons houden.'

'Hij is dood.' Er klonk woede in Gavins stem; er stond razernij op zijn gezicht te lezen.

Het volgende moment stortte hij in en was hij gewoon een kleine jongen, huilend in zijn moeders armen.

Ze hield hen in haar armen tot ze sliepen, legde hen in haar bed, zodat ze geen van drieën alleen wakker zouden worden. Zoals ze ontelbare malen eerder had gedaan, trok ze hun schoenen uit en stopte het dekbed om hen heen in.

Ze liet één lamp aan en liep door het huis – het voelde aan als zweven – om de deuren op slot te doen en te controleren of de ramen dicht waren. Zodra ze zich ervan had vergewist dat alles veilig was, sloot ze zich op in de badkamer. Ze liet het bad vollopen met water dat zo heet was, dat de damp ervan af sloeg en de badkamer in een mist hulde.

Pas toen ze zich in het hete water liet glijden, stond ze de knoop toe los te komen. En terwijl haar zoontjes sliepen en haar lichaam rilde in het water, liet ze haar tranen de vrije loop.

Ze sloeg zich erdoorheen.

Enkele vrienden raadden haar aan een kalmerend middel te nemen, maar ze wilde de gevoelens niet tegenhouden. Bovendien wilde ze niet versuft zijn nu ze om haar kinderen moest denken.

Ze hield de dienst eenvoudig; dat zou Kevin hebben gewild. Ze koos zelf elk detail – de muziek, de bloemen, de foto's – voor zijn herdenkingsplechtigheid. Ze zocht een zilveren kistje uit voor zijn as en nam zich voor die over het meer uit te strooien. Hij had haar ten huwelijk gevraagd op een zomermiddag op het meer, in een gehuurde boot.

Voor de uitvaart was ze gekleed in het zwart. Een weduwe van eenendertig, met twee jonge zoontjes en een hypotheek – en een hart dat

zodanig gebroken was dat ze zich afvroeg of de stukken ervan de rest van haar leven haar ziel zouden doorboren.

Ze hield haar kinderen dicht bij zich en maakte voor hen allemaal een afspraak met een rouwverwerkingstherapeut.

Details, die kon ze aan. Zolang ze iets te doen had, iets vastomlijnds, hield ze het vol, kon ze sterk zijn.

Vrienden kwamen, met hun medeleven en schalen eten en betraande ogen. Ze was hen dankbaarder voor de afleiding dan voor het rouwbetoon. Niemand kon haar troosten.

Haar vader en zijn vrouw, Jolene, kwamen overgevlogen uit Memphis, en op hen steunde ze. Ze liet toe dat Jolene voor haar zorgde en de kinderen troostte en knuffelde, terwijl haar eigen moeder klaagde dat ze de ruimte moest delen met 'die vrouw'.

Toen de dienst voorbij was, de vrienden vertrokken waren, ze haar vader en Jolene stevig had omhelsd voordat ze naar huis gingen, bracht ze zich ertoe de zwarte jurk uit te trekken. Ze stopte hem in een plastic tas, met de bedoeling hem naar een opvangcentrum te sturen. Ze wilde hem nooit meer zien.

Haar moeder bleef. Stella had haar gevraagd een paar dagen te blijven. In de gegeven omstandigheden had ze toch zeker recht op haar moeder? De wrijving die altijd tussen hen had bestaan, zonk in het niet bij de dood.

Toen ze de keuken in kwam, was haar moeder koffie aan het zetten. Stella was zo blij dat ze niet aan zoiets banaals hoefde te denken, dat ze naar haar moeder toe liep en haar een zoen op de wang gaf. 'Dank je. Ik kan geen thee meer zien.'

'Die vrouw blééf verdomme maar theezetten.'

'Ze probeerde te helpen, en ik betwijfel of ik eerder op de dag tegen koffie had gekund.'

Haar moeder draaide zich om. Ze was een slanke vrouw met kort blond haar. Door de jaren heen had ze de tijd bestreden met regelmatige bezoeken aan de plastisch chirurg. Facelifts en injecties had-

den een paar van de jaren uitgewist. En ze hadden haar een strak en hard gezicht gegeven, vond Stella. Misschien dat ze nu kon doorgaan voor veertig, ze zou er nooit gelukkig mee lijken.

‘Je neemt het altijd voor haar op.’

‘Ik neem het niet op voor Jolene, mama.’ Uitgeput ging Stella zitten. Geen details meer, besepte ze. Ze hoefde niets meer te doen.

Hoe moest ze de avond doorkomen?

‘Ik begrijp niet waarom ik haar moest dulden.’

‘Het spijt me dat je je niet op je gemak voelde. Maar ze was erg aardig. Pa en zij zijn al vijfentwintig jaar of zo getrouwd. Daar zou je inmiddels aan gewend moeten zijn.’

‘Ik heb haar liever niet in mijn buurt, met die nasale stem van haar. Een ordinaire kamper.’

Stella deed haar mond open en weer dicht. Jolene kwam niet van een woonwagenkamp, laat staan dat ze ordinair was. Het had echter geen zin om dat te zeggen. Geen zin om haar moeder erop te wijzen dat zij had willen scheiden, dat zij haar man had verlaten. En het had ook geen zin om haar eraan te herinneren dat ze sindsdien zelf al twee keer getrouwd was geweest. ‘Ze is nu weg.’

‘Opgeruimd staat netjes.’

Stella haalde diep adem. Geen ruzie, dacht ze, terwijl haar maag zich als een vuist spande en ontspande. Ze was te moe om ruzie te maken. ‘De kinderen slapen. Ze zijn uitgeput. Morgen... zien we wel weer. Zo zal het voorlopig wel gaan.’ Ze boog haar hoofd achterover en sloot haar ogen. ‘Ik denk nog steeds dat het een nachtmerrie is en ik elk moment wakker kan worden. En dan is Kevin hier. Ik... Ik kan me mijn leven niet voorstellen zonder hem. Ik kan het niet verdragen me dat voor te stellen.’ De tranen welden weer op. ‘Ma, ik weet niet wat ik moet doen.’

‘Hij was toch verzekerd?’

Stella knipperde met haar ogen en staaarde haar moeder aan toen die een kop koffie voor haar neerzette. ‘Wat?’

‘Had hij een levensverzekering? Was hij gedekt?’

‘Ja, maar –’

‘Je moet een advocaat nemen om een proces aan te spannen tegen de luchtvaartmaatschappij. Ga liever aan de praktische kanten denken.’ Ze ging zitten met haar eigen koffie. ‘Daar ben je sowieso het beste in.’

‘Ma...’ Stella sprak langzaam, alsof ze de woorden vertaalde uit een vreemde taal. ‘...Kevin is dood.’

‘Dat weet ik, en dat vind ik heel erg.’ Haar moeder gaf haar een klopje op haar hand. ‘En ik heb alles laten vallen om hierheen te komen en je te helpen, toch?’

‘Ja.’ Dat moest ze onthouden, op prijs stellen.

‘De wereld zit helemaal verkeerd in elkaar als een man van zijn leeftijd zonder een goede reden sterft. Verspilling. Ik zal het nooit begrijpen.’

‘Nee.’ Stella haalde een papieren zakdoekje uit haar zak om haar tranen weg te vegen. ‘Ik ook niet.’

‘Ik mocht hem. Maar nu zit je in een lastig parket: rekeningen, kinderen die je moet onderhouden. Een weduwe met twee opgroeiende zoontjes. Er zijn niet veel mannen die voor een kant-en-klaar gezin willen zorgen, neem dat maar van mij aan.’

‘Ik wil geen man die voor ons zorgt. Lieve hemel, ma!’

‘Jawel,’ zei haar moeder met nadruk. ‘Neem mijn advies ter harte en zorg dat de volgende geld heeft. Bega niet dezelfde vergissing als ik. Je hebt je man verloren, en dat is zwaar, heel zwaar. Maar iedere dag is er wel een vrouw die haar man verliest. Je kunt er beter een op deze manier verliezen dan door een scheiding.’

De pijn in Stella’s maag was te scherp voor verdriet, te koud voor woede. ‘Ma, Kevin is vandaag gecremeerd. Zijn as staat verdomme in een kistje in mijn slaapkamer.’

‘Je vraagt me om hulp.’ Haar moeder zwaaide met haar theelepeltje. ‘Ik probeer je die te geven. Dagvaard de luchtvaartmaatschappij, zorg

dat je een appeltje voor de dorst krijgt. En leg het niet aan met een loser, zoals ik altijd doe. Denk je dat een scheiding niet ook moeilijk is? Jij hebt er nog geen een meegemaakt, toch? Nou, ik wel. Twee keer zelfs. En ik kan je net zo goed meteen vertellen dat de derde eraan komt. Ik ben die stomme idioot zat. Je hebt geen idee wat hij me heeft aangedaan. Hij is niet alleen een botte klootzak met een grote bek, maar ik geloof dat hij me nog ontrouw is geweest ook.' Ze stond op, liep rond, sneed een plakje cake af. 'Als hij denkt dat ik dat pik, vergist hij zich. Ik zou graag zijn gezicht zien wanneer hij de formulieren onder zijn neus krijgt. Vandaag.'

'Het spijt me dat je derde huwelijk geen succes is,' zei Stella stroef. 'Maar het kost me moeite medelijden met je te hebben, aangezien zowel je derde huwelijk als je derde scheiding je eigen keus was. Kevin is dood. Mijn man is dood, en dat was beslist niet mijn keus.'

'Denk je dat ik het leuk vind dit nog een keer mee te maken? Denk je dat ik het leuk vind hierheen te komen om je te helpen en dan met je vaders hoer geconfronteerd te worden?'

'Ze is zijn vrouw. En ze is altijd fatsoenlijk geweest tegen jou en aardig tegen mij.'

'Allemaal schijn.' Haar moeder stak een stukje cake in haar mond. 'Denk je soms dat jij de enige bent met problemen? Met hartzeer? Wacht maar tot jij tegen de vijftig loopt en er alleen voor staat. Dan piep je wel anders.'

'Je loopt vanaf de verkeerde kant tegen de vijftig, ma. En dat je alleen bent, is je eigen keus.'

De ogen van haar moeder werden donker en fel van kwaadheid. 'Je toon bevalt me niet, Stella. Die hoef ik niet te pikken.'

'Dat klopt, dat hoef je zeker niet. Feitelijk zou het voor ons allebei beter zijn als je wegging. Nu meteen. Dit was geen goed idee. Ik weet niet wat me bezielde.'

'Wil je dat ik wegga? Mij best.' Haar moeder schoof haar stoel naar achter en stond op. 'Ik ga net zo lief terug naar mijn eigen leven. Je

bent altijd ondankbaar geweest en altijd bezig mij te bekritisieren. Als je nog een keer bij iemand wilt uithuilen, bel je die boerentrien van een stiefmoeder maar.'

'Dat zal ik zeker doen,' mompelde Stella, terwijl haar moeder de keuken uit stiefelde. Ze stond op en bracht haar kopje naar de gootsteen, gaf toen toe aan een kinderachtige opwelling en smiet het kapot. Ze wilde alles breken zoals zij was gebroken. Ze wilde de wereld vernielen zoals haar wereld was vernield.

Ze omklemde de rand van het aanrecht en bad dat haar moeder snel zou inpakken en wegwezen. Ze wilde haar weg hebben. Waarom had ze in vredesnaam gedacht dat ze haar gezelschap nodig had? Het was altijd hetzelfde tussen hen: agressief, strijdlustig. Geen band, geen gemeenschappelijke basis.

Alleen had ze zo verlangd naar iemand om bij uit te huilen. Die had ze zo hard nodig gehad, voor één avond maar. De volgende dag zou ze wel verder zien, maar deze avond had ze omhelsd willen worden, geaaid en getroost.

Met trillende vingers viste ze de scherven uit de gootsteen, en ze gooide ze verdrietig in de vuilnisbak. Daarna pakte ze de telefoon en belde een taxi voor haar moeder.

Ze spraken niet meer tegen elkaar, maar dat vond Stella prima. Ze deed de deur dicht, hoorde de taxi weggrijden.

Weer alleen, ging ze bij haar zoontjes kijken. Ze stopte hen in, kuste hen teder op hun voorhoofd. Zij waren nu alles wat ze had. En zij was alles wat zij hadden.

Ze zou een betere moeder worden, dat zwoer ze. Geduldiger. Ze zou hen nooit, maar dan ook nooit teleurstellen. Ze zou hen nooit in de steek laten als ze haar nodig hadden. En als ze haar troostende armen nodig hadden, zou ze hun die hoe dan ook aanbieden. Ongeacht waarom, ongeacht wanneer.

'Jullie komen voor mij op de eerste plaats,' fluisterde ze. 'Jullie zullen voor mij altijd op de eerste plaats komen.'

In haar eigen kamer kleepte ze zich uit, waarna ze Kevins oude flanelen ochtendjas uit de kast haalde. Ze trok hem aan, omhulde zich met zijn hartverscheurend vertrouwde geur.

Zich oprullend op het bed, trok ze de jas steviger om zich heen. Toen deed ze haar ogen dicht en bad dat het gauw ochtend zou worden. Dat ze verder kon gaan.